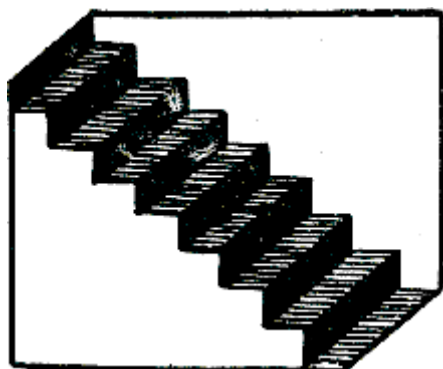
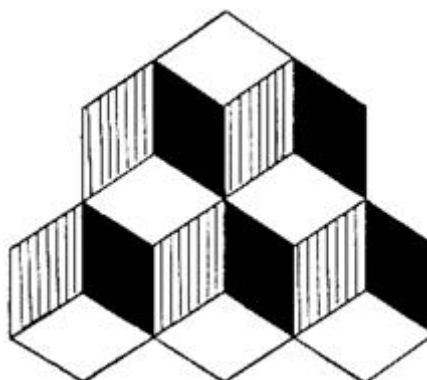

Psychologické klamy

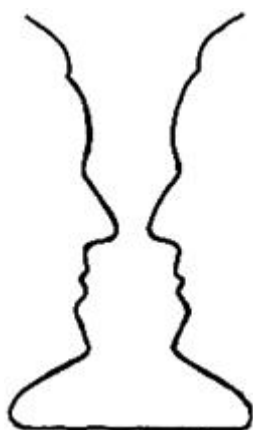
Psychologické klamy se převážně uplatňují při pozorování rovinných předloh, které svou konfigurací mají vyjadřovat průmět trojrozměrného tělesa a jimž tuto prostorovou povahu vědomě či mimovolně přisuzujeme. Jedná se o skupinu klamů, k nimž patří rozhodování označovaná jako **obrazová inverze**. Vznikají vždy, když kresba (obraz) připouští různý výklad prostoru. Klasickým obrazcem je Schröderovo schodiště (obr. 165), které se může jevit jako pozorované shora nebo zdola (může se jevit jako schodiště, výklenek nebo papír poskládaný do „harmoniky“). Další ukázky možnosti inverze jsou na obr. 166, obr. 167 a obr. 168.

Obr. 165

Obr. 166

Obr. 167

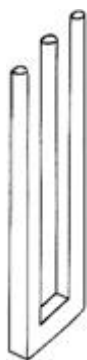

Obr. 168

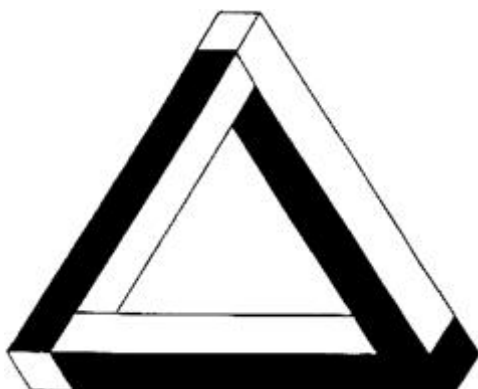
Krychle na obr. 166 lze interpretovat buď jako pět krychlí pozorovaných z pohledu nebo jako tři krychle, jejichž horní stěna je bílá. Analogicky lze dvojím způsobem vnímat obr. 164.

Stejně tak obr. 167 připouští dvojí výklad: pohár (vázu) nebo siluetu dvou obličejů z profilu. Střed [brýlí](#) (tj. část s očnicemi) na obr. 168 je vzdálený a stranice brýlí směřují k pozorovateli nebo naopak.

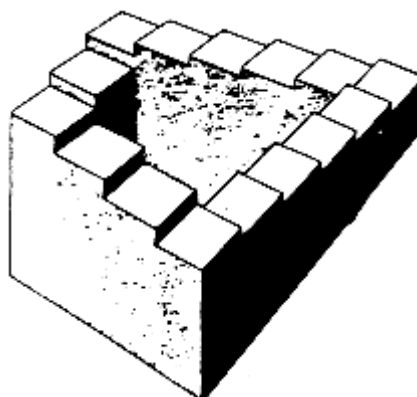
Zajímavé psychologické klamy jsou kresby, které se snažíme interpretovat jako trojrozměrné předměty a přitom zjišťujeme, že takové předměty nemohou existovat. Na obr. 169 je útvar, jehož spodní část lze vykládat jako trojrozměrný předmět obdélníkového (čtvercového) průřezu, horní pak jako soustavu tří válců. Prostorový výklad kresby na obr. 170 také odporuje našim zkušenostem. Po „věčném“ schodišti na obr. 171 lze stále stoupat či klesat.

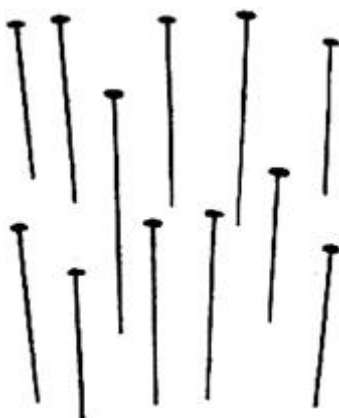
Obr. 169

Obr. 170

Obr. 171

Obr. 172